

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6-25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12 Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglas 15% dražji. — Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Poziv rk. duhovnikov plebanošov Slov. Krajine do svojih vernikov.

J. M. J. Dragi moji verniki!

Ob novom polletju vas obiščem z lepov prošnjov. Jako peša vera po celom sveti, jako dosta sovražnikov ma Jezuš, posebno jako ga sovražijo po slabih novinaj i časopisaj. Naj pretečo nevarnost, štera se je že tudi med dober naš narod vgnezdila, iztrebimo, vas prosimo vse, ki nemate še naših domačih krščanskih Novin, Marijino-ga lista i Marijikinoga ogručeka, da si te liste naročite. Vse slabe liste odpovejte!

Novine do koštale na polleta 13 Dln. i dobite vsako nedelo 4. strani, vsako drugo nedelo pa 8 strani zdravoga čtenja, štero vam samo hasniti more. *Za Marijin list plačate na polleta šest dinarov* i za to dobite vsaki mesec 20 strani pobožnoga čtenja, na konci leta pa ešče *kalendar Srca Jezušovoga* i lepo knjižico „Priprava na smrt“.

Svojoj deci pa naročite *Marijikin ogruček*, šteri prinese vsaki mesec 12 strani lepoga čtenja za mladino i košta na šest mesecov samo dva dinara.

Če naročnine ne bi mogli plačati s penezi, lejko plačate z zrnjom ali krumplici kak se v listaj naznani.

Ne zavržite prošnje svojega duhovnoga pastera, Jezušovoga namestnika.

Julija 2. na god Srpne Marije, 1932.

Plebanošje Slov. Krajine.

Poročilo predsednika agrarne zadruge, Klekl Jožefa na občnom zbori 29. juna.

Dragi zadrugari!

Račun vam damo na dnešnjem občnom zbori od preminočega leta. Preminoče leto je bilo puno velikih borb i težav. Vsi ste to sami tudi občutili. Gospodarska stiska je zajela celi svet; najbogatije države se borijo z siromaštvom i majo na milijone ljudi lačnih, žednih raztrganih i njim nemorejo pomagati, ar ne iščejo tam pomoči, gde jedino je pomoč, ne iščejo pomoči, kak Kristušov namestnik, toga neskončno nas lübečega Kristuša namestnik naglašujejo, ar ne iščejo pomoči pri Bogi i njegovoj zapovedi, štera se glasi: *lubi blišnjega kak samoga sebe*. Gda se svet nazaj obrne k Bogi i gda de znova lübo blišnjega kak samoga sebe, te bo znova naš sto obdani z zadovoljnimi i smejočimi se obrazi, ki hvalijo dobroga nebeskoga Očo, ka jih je blagoslovo, ka jih je obleko, ka jih je prehrano.

Naša, kak vsaka, zadruga je občutila to dvojo stisko, gospodarsko, še bole pa jakostno, ali kak njej pravijo moralno. Zdignoli so se svojemi blišnjemi nevoščeni nam neznani ljudje, ar neso prišli do svojih računov pri odaji zemlje, ar je zadruga predrago odajo preperečila i so začeli najprle ogrizavati predsednika te zadruge, kda te nese je mogo braniti, kda je te teško be-

težen ležao mesece dugo i so raznešli od njega, da je z milijoni pobegno v Švico. Zakaj so to delali? Zato, naj par sto ljudi zapelajo, ka njim drago odküpijo agrarno zemlo, ka majo tak vekše dobičke, ali pa iz druge hüdobije. Znali so najpre, da je čas za stalen agrarni zakon prišo, šteri napravi konec njihovomi mešetarenji. Zato so napnoli vse sile, da kemveč ljudi napelajo za odküp zemle. Poleg laži, štere so trosili proti predsedniki zadruge, so pa tudi začeli naše kotrige odvräčivati od zadruge. A zadruga je prestala obe posküšnji proti nepoznanim i neznanim sovražnikom; *jaz sem z božov pomočjov pali ozdravo* i sovražnim jezikom zavezao čemerni žalec z izjavov v Novinaj, ka v Švici nikdar nesam bio i ka milijonov nesam mogo nesti ta, ar jih nemam ne jaz, ne zadruga. Gda je pa zadruga začela izvajati svoje podporno delo, so onemogli tudi tisti, ki so ljudi vkrajvlekli od zadruge. Odstopilo jih je lani po agitaciji 155 *pristopilo jih je pa mesto njih 153. Tak je cela sovražna bojna ne prinesla neprijatelji več haska, kak dva človeka, šteriva ka smo zgübili neje nam žao, nego njima i vsem ki so odstopili, sovražniki so osramočeni, mi pa radostno ponavlamo: Hvala Bogi, laž je premagana.*

Da je bila velika gospodarska stiska že lani i poleg toga tudi še dosta nesreč prišlo na naše člane, se je skazala naša zadružna samopomoč za jako hasnovito i prepotrebno akcijo. Čeprav bi mi samo letos mogli začeti podpore deliti, ar se pod-

Anton Martin Slomšek.

Vsakši narod ma možé, ki so dosegli posebno popunost znanosti ali v jakostnom življenji. Takši možjé pokažejo svojemi narodi pot naprej v novo življenje, záto je narodova dužnost, da té svoje velke ljudi dobro spozna i potom časti pa nasleduje. Naš slovenski narod má več takših možov, šterih delo sega ešče dnes na vse strani. Mamo *Barago*, ki je bio püšpek med Indijanci v Ameriki, — *Kreka*, ki je dao narodi krüh pa slobodo, mámo püšpeka *Slomšeka*, šteroga življenje i delo si ščemo nantenci poglednoti. Že več let zbirajo natenci vse njegove spise i vse, ka što od njega zna, ar se pripravlja v Rimi preiskava, da bi Slomšeka imenüvali za bláženoga. Záto je gotovo potrebno, naj tudi naša krajina kaj več čüje od njega, ka nam nede neznáni, gda doségne največšo čast!

Slomšekova mladost.

Blüzi železnice od Pragerskoga proti Celji leži breščec *Slom*, gde se je narodo 26. novembra 1800. Slomšek. Krstili so ga v farnoj cerkvi v Ponikvi na imé Anton. Lepo življenje je vživao domá, vej se ga spomina v svojoj dobro znanoj pesmi:

„Preljubo veselje, oj kje si domá?“

Mati ga je navčila verske istine, z lepim življenjom pa sta njemi stariša dalá

močen fundament za pošteno življenje. Ar je šole te v Ponikvi ešče ne bilo, so ga dali v roke kaplani *Prašnikari*, ki je po šegi tistoga časa zbirao deco v svojoj sobi, da bi je včio. Slomšek je bio te že v edenajstom leti. Ali z dobrim včenjom je naglo napredüvao. Že te je rad hodo sam, rad je obiskavao cerkev — na paši pa je svojim tovarišom večkrat predgao. Gda je že tri leta v šolo hodo, so ga stavili doma na kmetiji. Ali njegovo srcé je pri knjigaj bilo; tak je ednok z očom orao, sebov pa je skrivomá vzeo knjigo i med oranjom v njo lükao. Gda je oča to v pamet vzeo, se je razčémero. Mati je pa želela, naj bi se Anton dale šoláro. Kaplan je pregovoro očó, ka ga je odpelao v *gimnazijo v Celje*. Slomšek je bio v svojem življenji neskončno zahvalen svojemi očinskomi vučiteli *Prašnikari*. V Celji je Slomšek naskori posekao s svojov bistrov glavov pa vrelov delavnostjov vse dijake.

Dobo je dobroga profosora Zupančiča, šteri je būdio svoje dijake, naj lübijó slovenski jezik i slovenski narod. Vsako priliko je shasno, ka je kazao dijakom lepoto slovenščine. V Slomšeki je okrepo lübezen do mile materinščine, da se je goreče boro za njene pravice i dosta dobroga napisao v slovenskom jeziki. To je bilo

velko delo pred skoro sto leti — pa potrebno bi bilo tudi dnes!

Že za dve leti ga je potrla nesmilena nesreča, mrla njemi je dobra mati, stara komaj 36 let. — Gda je opravo 6 gimnazij, je odišeo v *Ljubljano*, da bi tam dovršo modroslovje. Tü je pa zvedo, ka dve leti lejko v ednom opravi v Senji pri morji, kama je resan odišeo. Za edno leto je proso v Celovci, naj ga sprimejo v bogoslovje, ali to se njemi je ne spunilo, ar je ne opravo domače šole. Zato je mogo ešče edno leto ostati v Celovci na modroslovji. Z 21-tim letom je dokončao Slomšek svoje svetsko včenjë i te se je odločo, ka šče postanoti duhovnik. Stopo je v *celovško bogoslovje*, gde je te bilo šredišče lavantinske (mariborske) püšpekije. — Tü si je pridobo potrebno znanje, poglubo svojo pobožnost i postano dober govornik. Poleg toga pa je iz svojega nágiba včio bogoslovce slovenščino, ar se je tá v tistom časi po šoláj ne gojila. Že po tretjem leti bogoslovja so ga posvétili. Svojo prvo sv. mešo je slüžo v Olimji, gde je bio te že plebanoš njegov drugi oča, *Prašnikar*. — Potom se je pa povrno v Celovec, gde je dokončao l. 1825. bogoslovje i tak stopo v življenje, v šterom ga je čakalo velko delo i težki boji. (Dale.)

Svet reši samo lübezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

pore delijo samo od interesa, interes pa naraste samo na konci leta, vendar smo mi zavolo velike potrebe že lani naprej začeli deliti i razdelili lani 4765 Din. ponesrečenim. Ka je to v tej strašnih siromaških časaj pri ednoj novoj i siromaškoj zadrugi lepi i sijajni začetek, vsaki more z zahvalnostjov priznati i pozdraviti. Letos od meseca julija do decembra pa bomo razdelili ešče 3000 Din. tistim, kak so se sporedoma prijavi i ki majo najmenje 50 Din. plačane zadržne samopomoči. V Novinaj objavimo, što dobi i koliko dobi. Tak prvo leto razdelimo okroglo 8000 Din. podpore. Če bi vsaki član spuno svojo dužnost i plačao notri bar 50 Din. na zadržno samopomoč, bi mi letos lejko delili 16 jezero dinarov. Vnogi je v takšem siromaštvi bio, ka niti krüha ne je meo, ka smo si mogli začeti, plačali smo njemi vö tüdi zadržno samopomoč, da ga rešimo nevo le. Ar je dosta nesreč prijavljenih, pri toj priliki oprosimo vse naše kotrige, da redno plačajo če so le mogoči v 4 letaj, ali bar v 10 teh 200 dinarov, štere ne zgübijjo, samo interes darüjajo za ponesrečene brate, sami pa majo mesto interesa pri blagi dosta več haska, kak je interes od 200 Din. Z trgovci se najpre pogajamo zdaj i bodo dali vsakomi našemi zadržgari 30% popüsta v blagi, slatino i meso smo vam pa tak davali dosta falej kak se dobi indri i s tem je v preobilnosti že plačan interes od 200 Din., ka ne gučim od bran, štere brezplačno nücate.

Zdaj se pogajamo z Gospodarskov zvezov v Ljubljani, da bi nam vso blago sem dovažala, ka bi je falej dobili naši trgovci i tak tüdi vi. Kda se pogajanja izvršijo, dobite odgovor v Novinaj.

Naj jakostno stisko odpravimo, štera najbolje tere naš narod, smo se odločili, da denemo v naša pravila borbo proti dve-

ma največkšima sovražnikoma našega naroda, ka prek mere pije i ka se brez potrebe toži. Zato pride v pravila vrastvo proti tomi dvojemi betegi kak i skrb za naše delavce i izseljenike. Včeraj je bio pri meni eden človek iz Bakovec pa se mi je tožjo, ka je odao jünca, vzeo kaporo, a mesar ne je šteo na termin teliko plačati, kak sta se pogodila. Tožjo ga je. I ka se je zgodilo? Pravdo je dobo a jünec njegov je li prišo na licitacijo, njegov fiškališ ga terja za stroške i tak nega jünca pa ne penez. Mesar prej nema nikše vrednosti i zato naj je kvaren tisti, ki jo ma i koga zagovarja sklenjena pogodba. Ar so zakoni takši, ka majo sto lükenj, ali kak nači pravijo razlag, zato naj se človeki nezgodi po nepremišlenoj tožbi kakša nesreča, smo se odločili da spravimo v pravila, ka se naši člani nesmijo tožiti zvün če to dovoli naše načelstvo i ka bomo davali brezplačno v Novinaj pravne nasvete, tanače če što neve, ka naj bi napravo v kakšoj svaji ali nejasnosti. V pravila smo spravili tüdi notri, da lejko držimo mesnice, trgovine, dobrodelne kühinje, da lejko küpimo i odavamo vse za naše člane. Vse to je bilo dozdej že nakratko notri, ali zdaj, gda se je rešo agrar, po naših pravilaj bomo agrarno zadržgo spremenili v gospodarskopodporno i njej dali tüdi te naslov, kak te sledkar čüli.

Naši delavci so dostakrat izrabljani, nepomaga njim nišče, zato je zadržga vze la na sebe tüdi brigo za nje, ka njim bo šla na roko. Mogoče celo delo de njim poskrbela, ravnotak se bo brigala za naše izseljenike, ka ostanejo pošteni kristjani verni naši državljanj, ka majo vsestransko pomoč. Da če koga doleti nesreča, je najhitrej to tisti, ki se na deli müdi ali v tujini, zato ščemo te rešiti düševne i telovne propasti. Vse vam bodo od časa do časa No-

vine prinašale z svojov prilogov, štera bo poseno samo našoj zadrugi posvečena.

Po sklepi občnoga zbora smo tožili g. Turka za žalitev i je te bio obsojen, kak ste šteli v Novinaj. S tem je dobila zadržga znova veliko priznanje i zednim tüdi zadoščenje.

Gda nam sodišče odobri nova pravila, je damo vöštampati, pa je vsaka kotriga dobi za malenkostno ceno. Ali je pa denemo v kalendar i te je mate brezplačno. Kak bo bolše, tak naredimo.

Trpeli smo dosta, trüdili smo se mnogo, preganjani smo bili čez mero, a Bog i naši verni zadržgarje so bili z nami. Vüpanam se, ka za nadaljno še vekše, še hasnovitejše delo zadržge bodete ešče bole verni, da bomo ešče bole vküpdružali, da bomo se ešče bole lübili. Tak bo tüdi boža pomoč vekša. Z tem vüpanjom vas pozdravljam i zvršim poročilo.

Narodne menšine.

Narodne menšine zovemo tiste dele kakšega naroda, šteri živejo v takšoj državi, gde je več drügh narodov — tej deli so pa menši, so v menšimi. Tak n. pr. v Jugoslaviji živejo tüdi Nemci, Vogri, Slovaki i drügi narodi; väkši deo tej narodov pa živé zvün naše države, zato so to v našoj državi narodne menšine. Slovenci pa živejo tüdi na Vogrskom, v Avstriji pa v Italiji — oni so pa tam narodne menšine.

Naturna pravica vsakoga naroda je, ka slobodno v svojem materinskem jeziki piše, čté, se vči v šolaj, poslüša predgo itd. Déndenšnji pa vnoge države neščejo pripoznati svojim menšinam tej naturnih pravic, liki njim zabranjüjajo meti domače šole, novine itd. Vätki narodje ščéjo, naj menši v istoj državi zatajijo svoj jezik pa svoj narod. Vsakši pošteni človek pa se

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine.

Država panonskih Slovincov. Gda so karantanski Slovinci zgübili svojo samostojnost pod Franki, je stopila na čelo slovenske zgodovine devetoga stoletja dolnja Panonija, štere ostanek je naša Slovenka krajina ino iztočni deo Štajerske med Mürov pa Dravov.

Pribina je bio z začetka nitranski župan na denešnjem Slovaškom. V toj dobi je bio ešče pogan, vendar pa je bio jako naklonjeni krščenikom. Moravski vojvoda Mojmir ga je okoli leta 836. pregnao iz nitranske zemlé. Pribina je pribežao prek Donave k grofi Ratbodi. Te ga je včasih predstavo svojemi krali Ludviki, šteri je bio siv frankovskog krala Karla Velkoga. Ludvik je zapovedao, naj ga grof Radbod da včiti v krščanskoj veri ga krstiti. Pribina je zdaj nikelko časa živo pri grofi Radbodi, dokeč sta se ne skregala. Tak je Pribina s svojim sinom Kocelom pobegno k Bulgarom. Nato odišeo k Ratimiri, šteri je bio od Bulgarov nastavljeni ban med Savov pa Dravov. V tistom časi, leta 838. je bavarski krao Ludvik poslao grofa Radboda z velkov vojskov nad Ratimira, ka bi ga pregnao iz njegove dežele. Ratimir pa se je ne vüpao postaviti takšoj množici nasproti ino zato je zbežao s svojimi ljudmi, štere njemi je ne pomoro sovražnik. Pribina, šteri je te čas bio pri Ratimiri, se je rešo na takši način, ka je s svojimi ljudmi preplavao Savo ino sprejeti od grofa Salakona, šteri je opravla Savinjsko mar-

ko ino se naslednje pomiro z Ratbodom. Okoli leta 840. je Pribina dobo od krala Ludovika v zajem (fevd) deo Dolenje Panonije ob vodi Zali, štera teče v Blatno jezero. Krao Ludovik je meo za to velki vzrok. Postavo je tü na stražo proti moravskoj državi moža, šteri je ne pozabo, ka je pred nekaj leti morao bežati iz Moravije. Pribinovo ozemle je segalo na iztoki do Donave, na severozapadi do Rabe ino karatanske meje, proti jugi pa zapadi do Drave s Ptujom i tüdi Srem. Zdaj je začno Pribina zbirati okoli sebe po svojoj zemli, štera je bila le malo oblüdena, slovenske prebivalce. Na močvirnatom kraji je zozidao utrjeno mesto, štero se je začetka po njem zvalo Pribinov grad, kesneje pa Blatograd.

Vojvoda Pribina je postavo na zemli, štero njemi je dao krao Ludvik v fevd, več cerkvi i sploj dosta včino. ka bi se krščanstvo po njegovej zemli kak najbolje zasedralo. Leta 850. je dao zozidati cerkev pri svojem gradi, štero njemi je 24. januara leta 850. posveto nadškoj Linpram v čast Devici Mariji. Nato je dao postaviti ešče več cerkvi, štere so nam pa ne vse znane. Z gotovostjo se dajo določiti: cerkev v Zalaberi ob vodi Zali, Ptuj, Pečuhi, Kösegi, najhitrej Kaniža pa v Lendavi.

Gda smo razpravljali o rimski dobi v Panoniji, te smo omenili staro rimsko mesto Halicamm, štero je stalo pri denešnjoj Lendavi. Gda pa je Karol Velki dobo pod svojo oblast Panonijo, je dao lekaj okoli Halikana zasaditi dosta lip, štere so lekaj bile za njihovo šego sveto drevo. Ta lipo-

va gošča je obdajala okoli i okoli vso Lendavo. Tak je dobilo mesto Halikanum po lipaj, nemški „Linde“ — ime Lindan.

Gda je dao Pribina postaviti cerkev v Lendavi okoli l. 840. je Lendava dobila najpre ime Lindanskirche, kesneje napačno Lindolfskirche. Tak je nato prišlo v navado mesto Halikanum ime Lindava, kesneje Lendava. Potok, šteri je bio zaraščen z lipami, so imenüvali Lindbach. Tak je nastanola Lindva, pozneje Lendva, Ledava. Zato, ka je bio Pribina zvesti krali ino goreče razširjavao krščanstvo, njemi je krao Ludovik leta 847. v Rezni v navzočnosti odličnih mogočnikov podelo v popuno last vse to, ka njemi je prle dao (fevd.)

Včasih, gda je Pribina zgrado cerkev pa postavo cerkvi dühovnika, je dao cerkvi tüdi velka zemlišča, tak je bio dühovnik brezi skrbi za vsakdenešnji krüh.

Nikelko časa pred svojov smrtjov je vojvoda Pribina podelo samostani sv. Mavricija v Alteichi deo svoje lastnine, štero je meo okoli vodé Zale, blüzi zdajšnjega kraja Zalabér. To je tüdi frankovski krao Ludovik dne 20. februarja l. 860 potrdio.

Vojvoda Pribina je bio celi čas svojega vladanja zvesti krali Ludviki. Svojo zvestobo do imenovanoga krala je morao Pribina poplačati s svojini življenjom. Bio je okoli leta 861. v boji s slovanskimi Moravci bujti, s šterimi se je tüdi krao Ludovik pogostoma bojeval.

Po njegovej smrti pa je zavladao v Panoniji njegov sin Kocel. (Dale.)

svojega drži, zato se narodje v tühinski državaj branijo proti sili i krivici. Posebno po svetovnoj bojni je dosta narodnih menšin nastanolo. Zastopnicje vsej menšin se zbirajo vsakše leto na kongrese, gde vsemi sveti nazvestijo krivice, štere se godijo v ništernih državaj menšinam. Dale si pogučijo, kak bi se spravile vsem narodnim menšinam vse pravice. Preminoči tjeđen je bio v Beči kongres (shod), na šterom so posebno gučali od toga, ka se vsa verevadlůvanja potegůjejo za pravice narodnih menšin v cerkvi. Posebno so gučali proti krivičnomi ravnanji Italije, štera Slovencom i Horvatom jemlé že celo v cerkvi pravico do njihovoga jezika. Shod je naproso vse cerkve, naj branijo pravice vsakoga jezika.

Tůdi mi smo bili narodna menšina vogrskoj državij, gde je itak bilo več drůgih narodov kak Vogrov.

Politični pregled.

Lausanske pogodbe. Naloga za popuno odpravo vojnih dolžnosti je dosežena. V niednoj obliki ne bo Nemčija od 1. julija t. l. dale mogla več plačevati vojnih dugov. Joungov načrt je spadno, plačila v skůpni višini na 33 milijard z letnimi datjavami povprečno 2 milijardi zlati mark, so odpravljena. Nemške obveze z Hooverovoga leta do 1. julija 1932 se obdržijo i se morejo poravnati. K tomi šče pride nekša vsota za obnovu Evrope, ka znese vse vkůp okoli tri milijarde mark. Plačila pa se bodo vršila samo v obliki zadužnic, štere se smejo odavati na svetovnom trgi, samo, če se s tem ne ogroža nemško gospodarstvo. Oddaja bonov se ne sme zvršiti prle kak čez tri leta, ka je v skladi z gospodarskov sposobnostjov Nemčije. Podpisanih je šest protokolov. Podpisale so Anglija, Belgija, Francija, Italija, Poljska, Nemčija. Male države med njimi tůdi naša neso podpisale, ar morejo te pogodbe preštudirati. Te pogodbe more vsaki parlament šče sprijeti. Francija po toj pogodbi se odpovedala jezero milijon frankom. Mi pa zgůbimo 35 jezero milijon frankov. S touv pogodbom ešče nikak ne rešena gospodarska stiska, nego se njoj odpira samo pot za ozdravljenje. Gda sta se nemške i francoske delegacije pogodile je francoski ministerski predsednik Herriot Eduard najobprvim kůšno nemško novinarko, potem pa francosko v znamenje tistoga mirů, šteri more od seh mao med Nemci i Francozi i med vsemi narodi vladati. Te kůšec mirů pa se samo te potrdi, če poklekne vsi narodi pred Onoga, ki je Vladar mirů.

Kratki glasi.

Rusija ma 162 milijonov prebivalcov. 128 milijonov jih živi na deželi, 34 pa v mestaj.

Pri Benešovih na Češkem sta vkůp vdarila dva vlaka. 9 je mrtvih, vno go ranjenih.

V Chikagi je 20 bank ustavilo izplačilo.

V nedelo 10. julija so se vršila zborůvanje bojevnikov. Govorili so: Gen. Maister, vojni kurat Franc Bonač, Fr. Kogej itd. Vožnja polovična.

Na evharističnem shodu v Ptujji je bilo 25.000 lůdi.

20.000 lůdi je bilo na evharističnem kongresu v Celjji.

Nova francoska podmornica „Prometej“ se je na poskusni vožnji vtopila. Vtopilo se je okoli 63 lůdi.

V Ameriki ščejo odpraviti prohibicijo, to je, da do lahko točili alkoholne pijače. Proti tomi predlogi pa so se zdignole množine lůdi, štere so plačůvali švercare z alkoholnimi pijačami. Tej švercari zaslůžijo z švercanjom milijone.

Odtok zlata iz Amerike znaša v zadnjem časi 3 milijarde 917 milijonov dolarjev. To je največši odtok zlata v zgodovini.

Brat bujo s koso svojega brata. V Št. Jurija ob juž. žel. sta se svadila dva brata, zato ka so deca Tomaža Jančiča, pokosili na njivi malo pšenice. Brat Janez se je začno kregati nad bratom, zakaj ne pazi na deco. Iz toga je prišeo pretep. Tomaž je z senenimi rasohami vdaro Janeza po glavi, nato pa ga je ešče tak plůšno, ka se je prevrgeo. Janez je friško skočo gor i z kosov, štero je klepao, tak silno vdaro Tomaža v prsa, da je Tomaž v par minutaj vmro.

Zidine stare 6000 let. L. 1899. je diplomat Max Freiherr von Oppenheim odkrio pri vretini reke Khabura, ki teče v Eufkrat, prve sledove zidine Tell Halafa. V letaj 1911—1913. i 1927—1929. je odkrio vno go stavb iz bazalta i cigla. Večina teh najdb je v berlinskem muzeji Tell Halaf. V tom muzeji so znova postavljeni ter starinski zidovi i razni stebri tak kak so stali pred skoro 6000 leti.

V Newyorki v Ameriki so 5. julija proslavljali den neodvisnosti. Svečanosti so trpele dva dni. Pri teh svečanostih je vmrlo 200 lůdi i to 100 zavolo motornih nesreč i 100 pri kopanji.

Pri izkopavanji v bližini Velehrada na Češkem so delavci najšli grob sv. Metoda. Na nadgrobnom kamli so vklesane půšpekova mitra i palica i čitliv napis „Sanctus Methodius.“

14 evropskih držav ma 16750 vojnih letal. Vsako letalo lahko vzdigne 150—900 kg bomb. To znači, kakša bo bodoča vojna.

V angleškoj mornarici so začnoli nůcati mašinske pukše, štere majo na ednom stojali 2 cevi, iz šterij lahko iztrelajo šče ednok telko strelav v minuti, kak z ednov cevjav.

Američani so iznajšli velikanske aparate, s šterimi zaznajo na velke daljave brnenje letalskih motorov. S tem bo vojska vsikdar v pravom časi obveščena i se lahko pripravi za protinapad aeroplanom. Tůdi te naprave so znamenje neresnosti razorožitvene konference.

Ogen v Središčji ob Dravi. 5. julija je ob 11 predpoldne začnole goret i pri posestniki Škrgeti. Ogen se je razširo na sosedne hiše Škorjanca i Marčeca. Zgorele so vse hiše i gospodarska poslopja imenůvanih. Poleg toga je zgorela vsa živina. Ogen se je razširo tůdi prek ceste i vničo šče šestim posestnikom gospodarska poslopja. Gasilci so gasili z brizgalnami i njim se je zahvaliti, ka se ogen ne bole razširo. Ponesrečeni trpijo milijonsko škodo. Žrtav ognja je postao osemletni dečko Anton Glavnik, ki je zgoro v plamenih.

V varšavi so delali te dni poskuse s človekom, šteri more s svojim nosom izvohati, što od betežnikov bo vmro. Te človek je v 260 slučajih napovedao smrt za 4 lůdi, ki so potem v istini mrli, vsem drůgim pa ozdravljenje, ka se je tůdi zgodilo.

Zverine v človečoj podobi. V Hajdini pri Ptujji so neznani razbojnik i posilili komaj 13 letno pastirico. Dekla je pasla krave v logi. Ar je večer ne bilo z živinov domo, so jo šli iskat. Po dugom iskanji so jo najšli z raztrganim gvantom. Bila je

vsava krvava i posiljena na nezaslišen način. Da ne bi mogla kričati so joj zvezali grlo s pasom. Gda so jo najšli je bila ešče živa. Gda pa je prišeo avto ta, je izdihnola. Orožništvo se je včasi podalo na sled razbojnikov.

Žrtve nesrečnoga alkohola. Pri sv. Antoni v Slov. goricaj sta v vinotoči vkůper pila dva dobriva prijatela. Vinjeniva sta šla domov, a na poti sta se svadila i eden je zgrabo nož i drůgoga težko rano, da je te brez zavesti vkůp spadno. — V Stanebincih je pa stari oča Ogrinec Anton v posteli zaklao svojega 37 let staroga pijačnoga sina Antona. Sin je bio naveke pijan i je strašen nemir delao v hiši i je očo šteo zaklati.

M. Sobota

— **Gostovanje ljubljanske drame** preminoči petek je bio za sobočance i vno go goste, šteri so za to priliko prišli v Soboto dogodek prve vrste. Ga. Mira Danilova i g. Ivan Lebar odličniva igralca narodnoga gledališča v Ljubljani sta svoje vloge pač nej mogla inači rešiti, kak z odličnim uspehom. Sobota i vsa Slovenska krajina njima je za nastop iz srca hvaležna, želim si samo kem več takši nastopov.

Slovenska krajina.

— **Pletarski tečaj v Črensovcih.** Vršo se je od 4. do 7. julija. Vodili so ga izvežbanci iz Strehovec i to: Casar Jožefa sina Jožef i Anton, Maročnjak Franca sin Štefan, Farkaš Ivana hči Ana, Casar Štefana hči Magda i Domonkoš Petra hči Ana. Tečaj je obiskavalo 80 dece z velikim zanimanjom. Ob zaključki ga je obiskao tůdi g. sreski načelnik dr. Trstenjak z gospov i g. kraljevski notar Dr. Peterlin, šteri so se jako za vse zanimali. Imenůvanim voditelom tečaja je dao prehrano i stanovanje g. Klekl Jožef plebanoš v p., posebno nagrado pa dobijo od Hranilnice i posojilnice v Črensovcih. Za trůde se njim najlepše zahvalůje deca. Deca so se navčila plesti cekre iz kukaričnoga bilja.

— **Deci, ki so bili na pletarskom tečaju v Črensovcih,** se naznanja, naj prinesejo h g. Kleklni 2 modli i edne škarje, štere so njim vučitelice posodile, ka one te reči potrebůjejo. Naj na svoje modle deca napravi, ka se je v Domi navčilo, de že šlo.

— **Kopališče v M. Soboti** v zdravstvenom domi je postavilo šče tretjo kad, tak ka ne bode trbelo več dugo čakati. Odprto je vsako soboto od 2 vore popoldne naprej. Što želej brisačo, žajfo, prt, dobi proti malomi plačili. Mrzle prhe so vsikdar na razpolago i to dnevno od 8—2 vore i od 5—7 vore večer.

— **Trnje.** Naša znanka smrt je nenadoma pokosila Tkalec Štefana, vzglednoga tretjerednika ali ne ga je najšla nepripravljenoga. Sin je odišeo z ženov na njive. Pokojni so pa šтели iti past krave. Kda je dečak, šteri je bio doma, nalejao pri stůdenci vodo, je šteo pozvati dedeka, ka bi šla na pašo. Pa oni so že bili mrtvi. Naj počivaj v miri!

— **Krog.** Preminoči četrtak, 7. julija je Svetec Vince pri nikšoj svaji svojega tēsta Kerec Ivana tak nesrečno sůno v kůkeo stola, da je Kerec dobo teške notranje poškodbe v červej i je že v petek, 8. julija vmro. Cela zadeva pride pred sodišče.

— **Dobrovolcom.** Naznanjamo našim dobrovolcom, da drage vole objavimo v našem listi junaške čine njihove. Prosimo pa popoln popis vsega i vseh i to objektivno popis.

— **Lipa—Gomilice.** Globoka žalost nas ohaja vse, kda gledamo to strašno podivjanost. Povsod vlada nož. Povsod se na debelo pretaka človeča krv. Ka se je pa zgodilo na zadnjem proščeni 2. julija pod Lipov? Bilo je hujše mesarjenje, kak v mesnici! Tam nūcajo samo nož za klanje, tū se je pa rabo tūdi hamer, tūdi rasuje i kolje je igralo važno vlogo! Stariš, stariš, kam ide tvoje dete?! Sodi ga raj ti, ka naj ne bo ednok sodo oba večni sodnik — Bog! Bitje je bilo pod Lipov i tūdi v Gomilicaj sosednoj. — Oblast napravi nekaj!

— **Sprejemni pogoji za banovinsko kmetijsko šolo v sv. Jūrji ob j. ž.** Kmečki sinovi, šteri ščejo obiskavati to šolo, morajo biti duševno i telovno popolnoma zdravi i se sprejmejo v starosti od 16 do 20 let. Prošnje morajo napisati lastnoročno. V prošnji morajo napisati kelko meri njūvo posestvo i priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko svedočanstvo, npravstveno spričevalo i obvezo starišov, ka bodo krili stroške. Tisti pa, šteri prosijo za banovinsko ali kakšo drugo podporo, pa morajo priložiti tūdi ubožno spričevalo ali pa premoženjski izkaz z uradnov navedbov višine zemliškoga davka i gospodarskoga stanja starišov i obvezo staršov, ka sin ostane doma. V šoli se vči po večini živinoreja i poljedelstvo. Šolsko leto se začne 10. oktobra 1932 i trpi punih 12 mesecov.

— **Nova meša v Bogojni.** Zadnje nedelo toga meseca t. j. 31. julija bo prikazao Vsemogočnomi svojo prvo daritev novomešnik g. Horvat Franc salezijanec iz Filovec.

— **Obsojeni je na 5 let i 2 meseca ostroga zapora** Žižek Matjaž sabolski detič iz Žižkov, ki je letos na križovo vmoro Horvat Ivana iz Črensovec i 3 druge rano v pijanosti.

— **Igra „Pred vaškim znamenjem“**, štero je dnes tjezen izvajala mladina iz D. Bistrice, se je prav dobro posrečila. Mladina je tak naravno nastopila, da bi čast napravila vsakšemi odri v šteromkoli mesti. Izvemši na sredini igre ništerni prizorček, šteri ne bio zadosti živ, je ostalo zaslūžilo vso hvalo i priznanje. Igra je lepa i vzgojnoga pomena, zato bi ne škodilo, če bi se ponovila. Hvale vredno pri igri je bilo tūdi to, da je prosta kmečka mladina brez šepetača znala na pamet v knjižnoj slovenščini izvajati celo igro.

— **Kraljica Marija na Golniki.** Nj. Vel. Kraljica Marija je obiskala preminoče dni zavod za ozdravljenje jetičnih na Golniki. Kraljico je vodila i njej vse raskazala poleg šefa zavoda naša rojakinja sestra Pavel Auguština prednjica zavoda. Večina sester i dekeo v tom zavodi so hčeri Slovenske krajine. Ar je Nj. Vel. Kraljica Marija bila s čistočov, redom i lepotov zavoda popolnoma zadovolna, v šterom se je skoro dve vōri mūdila, si moremo šteti v največšo čast, ka so to visiko priznanje zavodi naše rojakinje spravile.

— **Sportna prireditel.** V nedeljo 17. julija priredijo črensovski dijaki skupno s polanskimi nogometno tekmo proti beltinskim i to v Črensovcih v ogradi g. župana Povableni vsi dečki.

— **Črensovci.** Tūdi pri nas je goro vidovdanski kres. Na njem je abiturient

Rous Matjaš navzočim obrazložo pomen Vidovoga dneva. — Meli smo tūdi nesreče. Z lipe pri cerkvi je spadno 12 letni Žunič Ivan i se jako nevarno poškodūvao. Potro si je roko i zadobo notranje krvavenje.

Z maline je pa spadno Tkalčov dečak i zadobo težke notranje poškodbe.

— **Pomotoma** so izostala v zadnoj številki ništerni imena, ki so tūdi napravili zrelostni izpit. Maturo so tūdi napravili v Maribori Nemeč Matija, Paller Koloman, Trboča Ludvik; v Ptuj Horvat Koloman, Podlessek Jožef; na trgovskoj šoli v Čakovci pa Gašparič Margita, a diplomski izpit na učiteljski v Maribori pa Schönlieb Hedviga. Vsem naše izkrene čestitke!

NEDELA po risalaj deveta.

Vu onom vremeni, gda se je Jezus približavao k Jeruzalemi, videvši váraš, jokao se je nad njim, govoreči: ar či bi spoznao i ti i najbole na ete tvoj den, štera so na mir tebi; zdaj so pa skrita od tvojih oči. Ar pridejo dnevi na tebe i opášejo te tvoji neprijátelje z grabov i obsédejo tebe i vkūp te stisnejo od vsej krajov; i na zemlo povalajo tebe i sine tvoje, ki so vu tebi; i ne nihajo v tebi kamna na kamni; zato, ka si ne spoznao vremena pohodjenja tvojege. I notri idoči vu Cérkev, začao je vō goniti odávajoče v njej i kúpjavajoče, govoreči njim: pisano je; ka je hiža moja, hiža molitvih, vi ste pa njo včinili razbojnikov jamo. I včio je vsaki den vu cérkvi. (Luk. XIX.)

Pokora (Paolo Segneri).

Ali ka gučim jaz samo od teh? Hodte s menov v tiste grozne brloge pūščavnikov, štere so zavolo strogoga življenja, ki se je v njih pelalo, nazvali za voze pokornikov, štere bi pa z vekšov pravicov za pekeo povrnjenih lahko imenūvali. O, notri v tej se je delalo z svetov resnostjov na to, da bi pomirili srdito nebo! Eni so stali vtegnjeno, druge so vidili klečati, pali druge pa prignjene celo noč pod milim nebom v stanovitoj molitvi; največkrat so meli roke kak hūdodelniki odzaja vkūpzvezane, oči povešane i nej so se držali za vredno, ka bi na nebo poglednoli. Drugi so s pepelom obsipani sedeli na zemli, zamazani i s košavimi vlasmi; obraz so zakrili v svojem naročji, objokavali so svojo dušo kak se objokava smrt ljublenoga. Edni so se v prsi bili, drugi so si vlase vū skūbli, pali drugi so pasli svoje oči na lenom mesijem, štero je zavolo groznoga bičanja visilo dol z njihovoga tela kak da bi samo v tom najšli tolažbo i olajšavo. Je bilo tam juvkanje, fretanje i bila je tam kakša šala? Tam je bilo sočūtje, pomiloščenje, odpūščenje, smilenje, to je bilo edino veselje, štero se je v tistih brlogaj najšlo; pa šče to se komaj v pamet vzelo zavolo kucanja, trobljenja, ka je zadavilo vsaki drugi glas i se je zvūn joča nikaj drugoga ne čūlo.

AGRARNE ZADEVE

Pravilnik za izvršavanje agrarnoga zakona. Čl. 44. Člane ambulantnih komisij i ostalo potrebno osobje odreja minister za poljedelstvo s posebnim odlokom. Čl. 45. Dokeč se ne ustanovijo ambulantne komisije, vršijo agrarni uradi nadale svoje posle na sreskih našelstvih posebno, ka se tiče agrarnih subjektov i objektov.

Prošnja agrarne zadruga na Nj. Vel. kralja i ministra za kmetijstvo. Po sklepi občnoga zbora je poslala agrarna zadruga prošnja na Nj. Vel. kralja i ministra za kmetijstvo. V tej prošnjaj iznosi troje: 1.) Naj se cena agrarne zemle

zniža, kajti gospodarska stiska je tak velika, da največ agrarnih interesentov niti določene zakonske zmerne cene ne bi mogli plačati; so slučajji, da je pri privatnoj odaji posebno v Medjimurji cena zemle nišiša kak cena agrarne zemle po zakoni določena. 3.) Naj se pri ambulantnih komisijah narodi da prilika, da svoje pritožbe pove. 3.) Naj se šume kneza Esterhazija razdelijo med naše prebivalstvo, Križovska imovinska občina pa naj obdrži samo teliko, keliko njoj po zakoni pripada.

Vesele novine.

Nábrao † Števan Kūhar.

Z R....ec nam javijo: V toj vési se je ednomi kopūnari posrečilo iznájti, kak more kokoš nasajūvati, da zleže same jarice ali pa same kokoteke. Ar je pa tá iznájdba za naše vertinje velkoga pomena, vam jo tak skrivomá ovadimo: More samo edno jajce djati pod kokoš, potom de vse, ka se zleže, kokotek ali pa jarica.

Gospodarstvo. Beltinčarje pravijo, da ki šče dosta grbanjov najti, on se more kotati po zelenoj trati, gda na sprotoletje obrvim grmi.

Čezrédne novice. Odránčarje prosijo mesečno senje i kak je čūti praviti, do je držali vsakši mesec dvátresetoga, samo sūšca tresetoga dneva.

Pošta.

Čeh Štefan, St. Kler. Naročnina je vsa plačana do 1. julija. **Delibach Jūrij, Rogačovič 62.** Javite na pošti nered. Pismonoša je dužen izročiti pošiljko, na koga je naslovljena. **Fartelj Jožef, Bernaville.** Peneze sprejeli. Hvala. **Casar Jožef, pečar, Bogojina.** Na podlagi agrarnoga zakona se more prositi *dopolnilna revizija potom ambulantne komisije.* **Žalman Jožef, Cankova.** Ne je mogoče. **Škaper Treza, Dolič.** Lejko vkūppošlete naročnino, mi že razračunamo. Za Ograček samo tisti plačajo posebi, ki samo toga širijo.

Vajenca za pekovsko obrt taki sprejemem z celov oskrbninov pekarna FRID VIVOD Laško.

K odaji je 7 plūgov zemle, log, travnik i hiša v DOLNJIH PETANJCIH. Več se poizve pri g. GABOR JANOS ovi v Petanjcih. 2

SÜHE
GOBE

kūpūje po najbolšoj cenī.

1 Pošlite vzorce i ponūdbe na
SEVER & ROMP., Ljubljana.

MLINARJI!!!

Mlinske kamne čarne i bele
Mlinska sita svilena i volnena
Remenje za pogon najbolše
i vse ostale mlinske potrebščine nūdi najceneje

BRCAR & COMP,
LJUBLJANA Kolodvorska 35.